

Заняття 9

Мойсей веде Ізраїль до свободи

Розділ для читання: Розділи 8 з «Провідника до Біблії»

Головні періоди: Єгипетське рабство та поневіряння в пустелі

Біблійний матеріал уроку: Книга Буття 12-40.

Цілі уроку: Ознайомитись із:

- життям Мойсея;
- основними подіями, які супроводжували визволення Ізраїлю з єгипетського полону;
- уроками, які можна здобути на прикладі їх життя.

Ізраїль стає народом

Через деякий час після смерті Йосипа ставлення влади до родини Якова стає неприязним. В Біблії не розповідається в подробицях, що саме трапилось, але Книга Вихід починається з життя ізраїльтян у неволі. Для єгиптян вони є джерелом постійного неспокою. За чотири століття, навіть за умов жорстокого поневолення, кількість ізраїльтян зросла настільки, що Єгипет став остерігатися повстання рабів.

Бог закликає Мойсея (Вихід 1-4)

Для призупинення цього зростання чисельності ізраїльтян фараон наказав вбивати усіх новонароджених єврейських хлопчиків (у Виході ізраїльтян, як правило, називають євреями, тому що вони розмовляли єврейською мовою). Як довго цей наказ був чинним невідомо, але він усе ще діяв на час, коли народився Мойсей. У спробі захистити Мойсея мати заховала його до кошика та залишила в очереті біля річки Ніл. І саме там його знайшла не будь-хто, а дочка фараона.

Фараонова дочка умовила батька дозволити їй виховувати хлопчика у палаці, і перші сорок років свого життя Мойсей провів серед царського оточення. Проте він рано дізнався про своє походження і, незважаючи на своє привілейоване становище, зберігав у серці прихильність до свого народу. Одного разу він розгнівався на наглядача, який жорстоко поведився з рабами-євреями, і вбив того. Коли було викрито, що це Мойсей скоїв був убивство, він утік з країни та сховався на Синайському півострові. Там він одружився та прожив ще сорок років як вівчар, що кочував з місця на місце.

Одного разу, коли Мойсей випасав отару біля підніжжя гори Синай, його увагу привернув куц, який ріс на схилі. Куц був охоплений полум'ям. Але як би довго він не палав, він не згорав. Коли ж Мойсей підійшов ближче, з полум'я до нього заговорив

Бог. Він звелів Мойсею повернутися до Єгипту та вивести ізраїльтян з неволі. Повеління це було зовсім не простим, тому що Єгипет був на той час наймогутнішою країною.

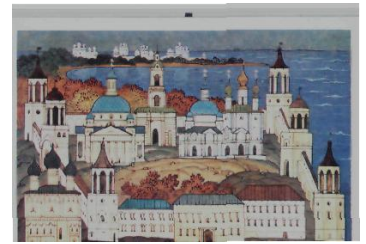
Спочатку Мойсей став заперечувати, пояснюючи, що він не підходить для такої справи, але нарешті скорився Божому велінню. Повернувшись до Єгипту, він покликав свого старшого брата Аарона, щоб разом піти до фараона та попросити його звільнити ізраїльтян і випустити їх з країни. Коли ж фараон відмовився, Мойсей пригрозив, що Бог надішле на його царство величезне лихо.

Десять кар (Вихід 7-10)

У наступні кілька місяців на Єгипет десять разів нападало природне лихо, і кожне було надіслане Богом.

О Води Нілу перетворились на кров, і так тривало сім днів,

і померла величезна кількість риби.

О По всій країні розплодились жаби та заповнили домівки.

О Хмари кусючих вошей та мошва робили нестерпним життя людей та тварин.

О Рої мух налетіли на поля.

Моровиця напала на єгипетські отари.

О Люди вкрилися болючими виразками.

О Незвичайний град знищив дерева та врожай.

О Потім налетіла безліч сарани та продовжила спустошення.

І, нарешті, густа, непроглядна темрява оповила землю.

Перед кожною карою Мойсей виголошував, що мало трапитися незабаром. Він хотів, щоб не залишалось будь-яких сумнівів, що за всіма цими подіями стоїть Бог. Навіть царські волхви та чарівники, уславлені своєю здатністю чинити дива, скоро зрозуміли, що мають справу з духовною силою, що набагато перебільшувала все, що вони бачили до цього. І вони промовили до фараона: «... Це перст Божий» (Вихід 8:15).

Та жодне з цих лих (у Біблії їх названо карами) не спонукало фараона змилюватися. Кожен раз він торгувався з Мойсеєм, обіцяючи поступитися Ізраїлеві, якщо Мойсей призупинить лихо. Але як тільки лихо залишалось позаду, фараон повертався до старого і не виконував обіцяного.

Тоді Бог розповів Мойсеєві, що слід очікувати ще одне, останнє лихо, яке змусить Єгипет стати навколішки: протягом однієї ночі в країні помруть усі первістки. Ось коли єгиптяни, нарешті, дозволять євреям піти. І Бог звелів Мойсеєві підготувати народ до того, щоб залишити Єгипет не гаючись.

Пасха та порятунок (Вихід 11-14)

Господь також звелів Мойсею, щоб його народ відзначив очікуване звільнення особливим святом. Хліб для святкової трапези мав бути прісним, - це значило, що Бог мав намір діяти настільки поспіхом, що у людей не було би часу очікувати, коли тісто підійметься (Вихід 12:39). Приготування до свята мали включати заколення ягняти, що мав стати частиною трапези. Крім того, слід було змастити кров'ю цього ягняти одвірки та поперечки біля входів до домівок. Бог обіцяв, що у таких домівках первістки не будуть уражені.

Бог хотів, щоб Його народ назавжди запам'ятав цю ніч. Тому Він звелів їм заснувати щорічне свято Пасхи (його також називають святом опрісноків), яке нагадувало б їм про ніч, коли смерть оминула їхні домівки. Під час Пасхи кожна родина мала відтворювати цю останню трапезу у рабстві. Таким чином діти дізнавались би про те, як Бог звільнив народ Ізраїль з Єгипетської неволі. Юдеї й сьогодні святкують Пасху. І саме у пасхальні дні Ісуса було страчено в Єрусалимі.

Ізраїльтяни старанно підготувались до першої Пасхи. Вони сиділи за трапезою та чекали світанку. Як і обіцяв Бог, тієї ночі смерть пролинула над Єгиптом. На ранок усі єгиптяни гаряче бажали, щоб народ Ізраїль пішов від них. Але у фараона виникнула інша думка. Коли Мойсей та його народ були вже майже за межами країни, вони побачили, що їх стрімко наздоганяє єгипетське військо. Притиснені до Червоного моря так, що відступати було нікуди, євреї вирішили, що їхнє становище безнадійне.

Але Бог, як і раніше, був готовий чинити заради них дива. Налетів стрімкий вітер та розсунув морські води перед тим місцем, де знаходились ізраїльтяни, і таким чином вони змогли перейти на іншу сторону моря. На той час, коли вони досягли іншого берега, переслідувачі вже майже наздогнали їх. Але у той самий момент вітер вщухнув, і води линули назад, знищивши єгипетське військо.

Ізраїль біля гори Синай

Нарешті, врятувавшись від єгиптян, ізраїльтяни продовжили свою путь на південний схід, до гори Синай, туди, де Мойсей побачив палаючий куш. У цієї гори вони отаборилися на кілька місяців, а у цей час Мойсей та Аарон продумували, яким буде політичний та соціальний устрій їхнього народу. Але важливішим є те, що у цей самий час Бог вирішив через Мойсея укласти з Ізраїлем кілька угод-заповітів. У цих заповітах Він визначив сотні постанов, які мали на меті регулювати життя Його народу. Для донесення їх до народу Він використав Мойсея. Всі ці заповіді ми називаємо Мойсеєвим законом.

Але все-таки першим, що зробив Бог, було не запровадження законів, а визначення того, якими будуть Його стосунки з народом Ізраїль. «Ви бачили, що Я зробив Єгипту, - сказав Він, - і носив вас на крилах орлиних, і привів вас до Себе. А тепер, коли справді послухаете Мого голосу, і будете дотримуватись заповіту Мого, то станете Мені власністю більше всіх народів, бо вся земля то Моя! А ви станете Мені царством священиків та народом святим...» (Вихід 19:4-6).

Коли Мойсей переказав ці слова народу Ізраїль, всі вони як один відповіли: «...Усе, що Господь говорив, зробимо ...» (Вихід 19:8). Ця відповідь поклала початок до укладення заповіту. Цим заповітом Бог виконав обіцяне Авраамові, Ісакові та Якову, - обіцянку зробити їх нащадків великим народом. При цьому Бог запам'ятав відповідь народу Ізраїль, і від цього моменту Він очікував від ізраїльтян дотримання своєї обіцянки скорятися Йому.

